

Tlf: 89 30 78 00
aarhus@bdo.dk
www.bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
Kystvejen 29
DK-8000 Aarhus C
CVR-nr. 20 22 26 70

**GAMMEL ESTRUP
DANMARKS HERREGÅRDSMUSEUM**

ÅRSREGNSKAB

2022

INDHOLDSFORTEGNELSE**Side**

Museumsoplysninger.....	2
Regnskabspåtegning.....	3
Revisionspåtegning.....	4 - 7
Årsberetning	8 - 12
Anvendt regnskabspraksis.....	13 - 14
Resultatopgørelse 1. januar – 31. december.....	15
Balance 31. december.....	16 - 17
Aktiver.....	16
Passiver	17
Noter.....	18

MUSEUMSOPLYSNINGER

Museum

Gammel Estrup
Danmarks Herregårdsmuseum
Randersvej 2
8963 Auning
CVR nr. 58 24 76 18
P.nr. 1002076895
Selvejende institution
Hjemstedskommune: Norddjurs

Bestyrelse

Bestyrelsesformand Anna von Lowzow
Næstformand Peter Gæmelke
Direktør Mai Louise Agerskov
Borgmester Kasper Bjerregaard
Godsejer Anne Sophie Gamborg
Bestyrelsesmedlem Laura Hay Uggla
Regionsrådsformand Anders Kühnau
Dekan Johnny Laursen
Museumsdirektør Ulla Tofte

Museumsdirektør

Kasper Steinfeldt Tipsmark

Revision

BDO
Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Momsregistrering

Museet er momsregistreret vedrørende kiosksalg mv.

REGNSKABSPÅTEGNING

Bestyrelsen har dags dato aflagt årsregnskab for 2022 for Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens regler for regnskabsklasse A med tillæg af de krav til regnskabsaflæggelsen, der fremgår af Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig. Årsregnskabet giver efter vor opfattelse et retvisende billede af museets aktiver og passiver, den finansielle stilling og resultat.

Det er ligeledes vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for forhold, beretningen omhandler.

Gammel Estrup, den 21. april 2023

Museumsdirektør

Kasper Steinfeldt Tipsmark

Bestyrelse

Anna von Lowzow
(formand)

Peter Gæmelke
(næstformand)

Mai Louise Agerskov

Kasper Bjerregaard

Anne Sophie Gamborg

Laura Hay Ugglå

Anders Kühnau

Johnny Laursen

Ulla Tofte

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Til bestyrelsen for Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum

REVISIONSPÅTEGNING PÅ ÅRSREGNSKABET

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum for regnskabsåret 1. januar til 31. december 2022, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance og noter. Årsregnskabet er udarbejdet efter Årsregnskabsloven med tillæg af de krav til regnskabsaflæggelsen, der fremgår af bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af museets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2022 samt af resultatet af museets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2022 i overensstemmelse med årsregnskabsloven med tillæg af de krav til regnskabsaflæggelsen, der fremgår af bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark og standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010.

Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit ”Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet”. Vi er uafhængige af selskabet i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants’ internationale retningslinjer for revisorers etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Museet har i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet indarbejdet budgettal for regnskabsåret i resultatopgørelsen. Disse budgettal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med Årsregnskabsloven og med tillæg af de krav til regnskabsaflæggelsen, der fremgår af bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere museets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere museet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark og standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Revisionen omfatter desuden en vurdering af, om der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark og standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af museets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om museets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at museet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med ledelsen om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til Årsregnskabsloven og med tillæg af de krav til regnskabsaflæggelsen, der fremgår af bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i Årsregnskabsloven og med tillæg af de krav til regnskabsaflæggelsen, der fremgår af bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

ERKLÆRING I HENHOLD TIL ANDEN LOVGIVNING OG ØVRIG REGULERING

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Aarhus, den 21. april 2023

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

CVR-nr. 20 22 26 70

Steen Hestbech

Statsautoriseret revisor

MNE-nr. mne34302

Ledelsesberetning 2022

2022 var et skelsættende år på Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum. Museet skiftede ledelse i foråret, da museumsdirektør Britta Andersen efter 22 år på posten valgte at stoppe. Efter en overdragelsesperiode og afskedsreception for den afgående direktør, kunne Kasper Steinfeldt Tipsmark sætte sig i direktørstolen 1. maj.

Kort efter direktørskiftet fik Gammel Estrup den glædelige nyhed, at Slots- og Kulturstyrelsen havde givet museet absolut topkarakter i den kvalitetsvurdering, som foregik i begyndelsen af året. Museet fik bedømmelsen ”meget tilfredsstillende”, og styrelsen skrev endvidere, at museet udmærker sig ved: ”sit eksemplariske strategiske arbejde med langsigtede generalplaner, hvor museet knytter de museumsfaglige opgaver og bygningsvedligeholdelsen tæt sammen i sin drift og udvikling”. Udfordringen bliver nu at sikre økonomien og driftsgrundlaget, så museet også fremover kan markere sig som et vigtigt, relevant og nyskabende, nationalt museum.

På publikumsfronten kunne Gammel Estrup ånde lettet op og glæde sig over, at to år præget af den globale Covid-19 epidemi og tvangsnedlukninger af museerne ikke havde fået gæsterne til at glemme eller svigte Gammel Estrup. Tvært imod oplevede museet en stigning i besøgstallet på knap 3% i forhold til 2019 og hele 11% i sommerperioden.

Forskning

Gammel Estrup arbejder målrettet på at få forskning til at spille ind i alle øvrige museumsopgaver for derigennem at skabe et solidt, vidensbaseret fundament for den samlede opgavevaretagelse. I disse år retter museet et særligt fokus mod herregårdens ansatte, hvilket på forskningsfronten udmøntede sig i færdiggørelsen af postdoc-projektet *Tjenestefolkenes Herregård 1725-1800*, igangsættelse af projektet *Herregårdens hushold som organisation* og udvidelse af *Tyendedatabasen* med oplysninger om tjenestefolk på alle landets 728 herregårde i nedslagsårene 1787 og 1850. Hertil kom også udgivelsen af *Herrens mark – det danske herregårdslandskab* og på begyndelsen af en dokumenterende rapport om Fussingøs herregårdslandskab, som skal omdannes til naturnationalpark i de kommende år. Disse initiativer taler ind i en dagsorden, hvor flere og flere herregårdslandskaber ønskes inddraget til nye formål, hvilket kalder på forskningsfunderet opmærksomhed på de historiske spor i landskabet og deres karakter af fælles kulturarv.

Internationalt havde museet igen i år besøg af gæsteprofessor Jonathan Finch fra University of York, som er en nær samarbejdspartner i forbindelse med det europæiske herregårdsnetværk ENCOUNTER. Efter pandemien var der atter mulighed for at mødes i regi af det danske, nordiske og europæiske herregårdsnetværk. Og så var forskningsmedarbejdere fra museet på udveksling i Göttingen og databaseorienteret efteruddannelse ved University of Oxford.

Bevaring og indsamling

Et af de forhold, som Slots- og Kulturstyrelsen roser Gammel Estrup for i forbindelse med kvalitetsvurderingen, er museets strategiske arbejde med at sammentænke bygningsvedligeholdelsen og de øvrige museumsopgaver. Årets omfattende restaureringsarbejde med kælderen under museets sydfløj er et godt eksempel på denne praksis, for her blev restaurering og klimasikring af det fugtige kældermiljø kombineret med museets overordnede fokus på herregårdens ansatte i form af den nye permanente udstilling, *Kælderen – et kig ind i tjenestefolkenes verden* – alt sammen i tråd med *Generalplan 3.0*. Restaureringen gav nyt liv til de mørke kælderrum, og etablering af klimaskærm med gulvvarme skal fremadrettet forhindre fugt i at stige op i bygningen. Den ene del af kælderudstillingen er indrettet som en såkaldt *borgestue*, hvor herregårdens tjenestefolk spiste, mens den anden del henvender sig til børn og børnefamilier, som gennem interaktive installationer kan gå på opdagelse i tjenestefolkenes verden.

I forhold til indsamling har museet en restriktiv strategi i tråd med Slots- og Kulturstyrelsens anbefalinger, og indsamler således udelukkende genstande med relation til herregårdsområdet, ligesom der i disse år er en særlig satsning på genstande, der knytter sig til herregårdens ansatte gennem tiden. Derudover er der et særligt fokus på

genstande, som knytter sig til Gammel Estrups historie. I år gjorde museet en af sine mest betydningsfulde indsamlinger i nyere tid gennem erhvervelsen af et Jens Juel-portræt af Berthe Brockenhuus, født Scheel (1767-87), som oprindeligt har hængt sammen med de øvrige familieportrætter i *Salonen* på Gammel Estrup. Hertil kom også et *nature morte*-maleri fra Valdemars Slot og en *plat-de-menage* fra herregården Bidstrup, som begge blev solgt i forbindelse med større arvedelinger og dermed vidner om, hvordan historien om herregårdene hele tiden udvikler sig. Endelig indsamlede museet en række vigtige fotografier af herregårdens ansatte i 1940'erne.

Arrangementer og formidling

Gammel Estrup bestræber sig på at tilbyde en bred vifte af arrangementer og vedkommende formidling til de mange borgere og turister, som hvert år lægger vejen forbi. I den sammenhæng har 2022 været et år med høj aktivitet, hvilket er glædeligt ovenpå to år med Corona og flere omgange af nedlukning. Det samlede besøgstal for 2022 lyder på 97.888 besøgende, hvilket er 2.684 flere end i 2019. Blandt de faste arrangementer, som hvert år tiltrækker et stort og trofast publikum er *1700-talsfestivalen*, *Allehelgensaften* og *Jul på Gammel Estrup*. I forhold til særudstillinger inviterede museet inden for til *Antikken på herregården*, *Herregårdshaven – til lyst og nytte* og *Jul for herskab og tjenestefolk i 1918*. I år lagde Gammel Estrup også rammer til en ny tradition med sensommerfrokost og debat for folketingsmedlemmer fra Østjylland i slutningen af august. Arrangementet var en stor succes med besøg af 10 folketingsmedlemmer, som fik mulighed for at opleve stedets magi, og takket være en holdindsats fra bestyrelsen blev gjort opmærksom på museets økonomiske driftsudfordringer. I 2022 var Gammel Estrup også repræsenteret ude i landet blandt andet ved Kulturmødet på Mors, Historien Lever i den Gamle By i Aarhus samt i kraft af den årlige begivenhed Herregårdenes Dag, som Gammel Estrup er tovholder på. Året bød også på nytænkende formidlings tiltag i skoleferierne og andre initiativer rettet mod børn og unge, som præsenteres i det følgende afsnit.

Foruden fysisk formidling gennem udstillinger og arrangementer søgte museet også bredere ud gennem onlinekanaler som hjemmesiden www.danskeherregaarde.dk, der løbende bliver forsynet med nyt indhold, herunder den føromtalt *Tyendedatabase*, samt en aktiv indsats på sociale medier. I slutningen af november kunne museet også udgive og dele viden gennem festskriftet *Herregårdshistorie til Britta Andersen*, som var en særlig æresvisning i anledning af hendes tilbagetrædelse efter 22 år og store arbejde for herregårdssområdet i hele Danmark.

Børn og unge

Gammel Estrup føler et stort socialt ansvar, når det kommer til dannelse og understøttelse af kulturel identitet hos børn og unge. I disse år skubbes børn og unge derfor frem som et særligt satsningsområde, og netop derfor har museet i år omstruktureret formidlingsafdelingen til at være en afdeling for børn & unge. I regi heraf har 2022 centreret sig om flagskibsprojekterne *ALLE BØRN SKAL MED* og *Museum Uden Hæmninger*, som begge løber ind i 2023. Førstnævnte er et tværmusealt formidlingsprojekt i samarbejde med Museum Østjylland og Norddjurs Kommune, hvis formål er at skabe bedre vilkår for småbørns adgang til kultur i Norddjurs og bidrage til udligning af sociale skævheder i et område præget af et svagt socioøkonomisk grundlag. Sidstnævnte er et projekt gennem Slots- og Kulturstyrelsens pulje til underrepræsenterede brugergrupper, som er udformet i samarbejde med Djurslands Folkehøjskole og retter sig mod unge udviklingshæmmede med henblik på at udvikle kvalificerede museumstilbud til denne brugergruppe. En central komponent i begge projekter er vidensdeling med museumskolleger landet over for at give værdifulde erfaringer videre og bidrage til bedre vilkår for børn og unge på nationalt plan.

På netværksområdet har Gammel Estrup styrket sit samarbejde med *Skoletjenesten – videncenter for eksterne læringsmiljøer* ved at forlænge aftalen om at være regional koordinater for eksterne læringsmiljøer i hele Region Midtjylland frem til 2025. Det betyder, at museet sidder i en unik position til at facilitere vidensdeling og skabe forbindelse mellem skoler og eksterne læringsmiljøer som biblioteker, museer og andet. På mere lokalt plan gav Norddjurs Kommune i 2022 tilsagn og støtte til, at oprette et børnekulturnetværk, som skal forankres ved Gammel Estrup og sikre endnu bedre kulturtilbud til daginstitutions- og skolebørn i Norddjurs.

Fonde og sponsorer

Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum er et ambitiøst museum, som kontinuerligt iværksætter nye forsknings- og formidlingsprojekter, særarrangementer, restaureringsprojekter og udstillinger. Det kunne ikke lade sig gøre uden generøs støtte fra fonde, puljer og sponsorer. Alle kan ikke nævnes og takkes her, men museet er dybt taknemmelige for store såvel store som små bidrag. Blandt de støttede projekter er den omfattende tagrenovering, hvor A.P. Møller Fonden har støttet udskiftning af taget over herregårdens tre fløje med 24 mio. kr., hvilket er museets hidtil største enkeltbevilling. Der er Dansk Center for Herregårdsforskning og projekter i regi heraf, som blev støttet af Aage og Johanne Louis-Hansens Fond, C.A.C. Fonden, N.C. Niensens Fond, Kulturministeriet og flere. Og den føromtaltede renovering af sydfløjens kælder med klimasikring og ny udstilling blev gennemført med støtte fra Augustinus Fonden, Aage og Johanne Louis-Hansens Fond, C.A.C. Fonden, Knud Højgaards Fond, William Demant Fonden, Norddjurs Kommune, Slots- og Kulturstyrelsen og William O. Berntsens Fond. Hertil skal også nævnes *ALLE BØRN SKAL MED*, som gennemføres med støtte fra Nordea-fonden, Ole Kirks Fond, Ellen og Knud Dalhoff Larsens Fond og Norddjurs Kommune. Og i sidste del af året og lidt ind i 2023 har museet sammenlagt modtaget 2,3 mio. kr. til en ny legeplads med opholdsområde og en kanoplads fra blandt andet Nordea-fonden, Salling Fondene, ELRO-fonden, Hoffmann og Husmans Fond og Løvenholm Fonden. I tilgift hertil sørgede Løvenholm Fonden også for at skabe julestemning på Gammel Estrup ved at levere juletræer til samtlige sale på herregården. Mange privatpersoner valgte også at støtte museet ved at donere midler, så det var muligt at opnå de 100 gavegivere á 200 kroner, som hvert år er nødvendige for at fastholde museet på SKATs liste over godkendte, almennyttige foreninger og institutioner og dermed opnå delvis momsrefusion af visse udgifter.

På den måde kan det samlet set konstateres, at støtten til Gammel Estrup fortsætter, så museet også fremadrettet kan løfte den sociale bundlinje, skabe gode familieoplevelser gennem vedkommende formidling, foretage banebrydende forskning og bevare og restaurere den 500 år gamle herregård.

Årsværk

Museets årsværk udgjorde i 2022 16,3, hvilket i praksis svarede til, at 38 personer havde deres daglige/ugentlige gang i huset i årets løb. Nogle som fastansatte, andre projekt- eller sæsonansatte og enkelte i praktik fra universiteter, i studiejobs, som led i jobtræning, arbejdsprøvning eller afklaringsforløb fra de omgivende kommuner. Denne stab stod for det daglige, seje arbejdsstræk i årets løb, men blev assisteret af flere andre grupper – professionelle og frivillige – i forbindelse med opgaver inde i huset og på udearealerne. Gartner Trine Fagergaard Petersen og havemedhjælper Finn Lundquist stod for havens pasning, mens museets aktive netværk på 125 frivillige ydede en enestående og ulønnet indsats i forbindelse med museets mange aktiviteter inde såvel som ude.

Økonomi

Til trods for røde tal på bundlinjen af årsregnskabet, har 2022 været et godt år for Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum. Besøgstallet lød på 97.888 besøgende, og entreindtægterne beløb sig til 1.954.333 kr., hvilket er 374.653 kr. mere end budgetteret. Årsagen til de røde tal skal findes i museets investerede aktiver, hvis værdi er faldet betragteligt som følge af eksterne og uforudsigelige faktorer. Derfor kommer museet ud med et negativt resultat på -206.035 kr. for det samlede regnskab, mens resultatet af driftsregnskabet er væsentligt bedre end forventet. Resultatet er sammensat af 11.119 kr. fra Dansk Center for Herregårdsforskning og -217.155 kr. fra Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum. Årsregnskabet viser en samlet indtægt på 22.683.363 kr. og en balance på 43.147.831 kr.

I kvalitetsvurderingen af Gammel Estrup påtalte Slots- og Kulturstyrelsen museets økonomi som værende ustabil grundet den store afhængighed af fondsmidler. Af den årsag anbefalede styrelsen at arbejde for et mere stabilt driftsgrundlag ved blandt andet at søge om øget tilskud fra kommunen. Den anbefaling fulgte museet, og takket være stor imødekommenhed fra Norddjurs Kommune bliver det kommunale tilskud fremover hævet med 200.000 kr. fordelt på 100.000 kr. til drift og 100.000 kr. til oprettelse af *Børnekulturnetværket Norddjurs*. I til-

gift hertil arbejder Gammel Estrup kontinuerligt for at skabe bedre balance i det statslige tilskud til museet. Netop derfor er det positivt, at der fra politisk side nu endelig er vilje til at gennemføre en reform af det statslige støttesystem på museumsområdet.

Fremtid

Med kurs mod stjernerne har Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum gennemgået en fantastisk udvikling de sidste 22 år under ledelse af Britta Andersen. Nu er ledelsen overdraget til Kasper Steinfeldt Tipsmark, men kursen er den samme, for Gammel Estrup vil fortsætte den positive udvikling og blive ved med at skabe nye forudsætninger for at forstå og opleve historien om de danske herregårde mens den gamle hovedbygning kontinuerligt bevares.

Med afsæt i *Generalplan 3.0*, som løber fra 2009-2019, og den generøse støtte fra A.P. Møller Fonden vil museet i de kommende år tage hul på det store tagudskiftningsprojekt, som skal sikre husets fremtidige bevaring. Selve tagudskiftningen påbegyndes i 2023 og forventes afsluttet i 2024. I 2023 etablerer Gammel Estrup også en ny storstilet herregårdslegeplads øst for barokhaven og tilføjer et lag af digitale børnetilbud gennem hele den permanente udstilling. Begge initiativer er revolutionerende og skal sikre flere faste tilbud til børn og unge. I det hele taget peger disse initiativer frem imod en spændende opdatering af måden, hvorpå museet formidler husets, slægtens, genstandenes og de danske herregårdes historie gennem udstillinger og andre tilbud, hvis faglige fundament skal sikres gennem et nært samarbejde med Dansk Center for Herregårdsforskning.

Det, der i imidlertid bliver helt afgørende for museets fremtid, er udfaldet af den varslede museumsreform. De sidste mere end 10 år har den danske museumsverden presset på for en reform af det statslige støttesystem, hvis tilsandede strukturer Gammel Estrup lider under. Kulturministeren har varslet, at der vil foreligge en ny model ved udgangen af året. På den måde tegner 2023 til at blive skelsættende. Og netop derfor har Gammel Estrup anlagt en aktiv og opsøgende kurs for at varetage museets interesser og samtidig arbejde for et endnu bedre museumsvesen i fremtiden.

Aktiviteter og udstillinger i 2022

- 1.1.-31.1. Gratis lydvandring i haven og minispor for de mindste børn
- 1.2. Museet åbner: Omvisninger. Herregårdskøkkenet er åbent
- 1.2.-24.11. Syværkstedet er åbent (tirsdage)
- 12.2.-20.2. Vinterferieaktiviteter for børn. Herregårdskøkkenet er åbent
- 12.3. Kaffe og kage for Ukraine
- 22.3. Tableau vivant: Historien får liv på Gammel Estrup
- 5.4.-14.6. Fars legestue (tirsdage i lige uger)
- 9.4.-5.6. Særudstilling: *Antikken på herregården*
- 9.4.-18.4. Påskeferieaktiviteter for børn. Herregårdskøkkenet er åbent
- 28.4. Forskningens Døgn: Vidensmiddag
- 1.5. 1. maj i Skovarbejderhuset
- 13.5.-15.5. Bededagsferie. Herregårdskøkkenet er åbent
- 16.5. Bukketræf med vildtparade
- 5.5.-29.9. Blomsterværkstedet er åbent (torsdage)
- 5.5.-29.9. Mød havegruppen i køkkenhaven (onsdage)
- 5.5.-29.9. Mød skovarbejdergruppen ved Skovarbejderhuset (onsdage)
- 21.5. Korkoncert med Fladstrandkoret
- 26.5.-29.5. Kr. Himmelfartsferie. Herregårdskøkkenet er åbent
- 4.6.-21.8. Sommerudstilling: *Herregårdshaven – til lyst og nytte*
- 4.6.-6.6. Pinseferie. Herregårdskøkkenet er åbent
- 18.6.-19.6. *1700-talsfestival*

Sommer	Kælderen åbner
25.6.-7.8.	Sommerferieaktiviteter for hele familien. Herregårdskøkkenet er åbent
29.6.	Kammerkoncert med Randers Kammerorkester
Juni	Sommergudstjeneste i haven
9.8.-4.10.	Fars legestue (tirsdage i lige uger)
9.8.	Klassisk sommerkoncert med Jochen Brusch (violin) og Janos Ferenczi (piano)
14.8.	Gudstjeneste i kapellet
21.8.	Herregårdenes Dag
7.9.	Vandring: Herregårdslandskab, Østjylland
12.9.-18.9.	K7 – 7 dages kultur: gratis adgang på landets museer for unge op til 27 år
21.9.	Vandring: Herregårdslandskab, Gammel Estrup
15.10.-23.10.	Efterårsferieaktiviteter. Herregårdskøkkenet er åbent
31.10.	Allehelgensaften: overtro og spøgeri på herregården
1.11.-15.11.	Fars legestue (tirsdage i lige uger)
6.11.	DM i Vildt
12.11.	Hubertusjagt for børn
26.11.-23.12.	Juleudstilling: <i>Jul for herskab og tjenestefolk</i> . Herregårdskøkkenet er åbent
26.11.-18.12.	Juleaktiviteter for både børn og voksne i alle adventsweekender
18.12.	Julegudstjeneste med herskab og tjenestefolk
27.12.-30.12.	Juleferieåbent

Projekter, undersøgelser og udgivelser i 2022

Formidlingsprojekt: *ALLE BØRN SKAL MED*. Samarbejde med Museums Østjylland og Norddjurs kommune. Helle Ingerslev Kristensen (projektleder). Påbegyndt august 2020, afsluttes august 2023.

Formidlingsprojekt: *Museum uden hængninger*. Anders Sinding. Påbegyndt august 2022, afsluttes september 2023.

Forskningsprojekt: *Tjenestefolkenes Herregård 1725-1800*. Kristine Dyrmann. Påbegyndt januar 2021, afsluttet juni 2022.

Forskningsprojekt: *Herregårdens hushold som organisation*. Signe Boeskov. Påbegyndt januar 2022, forventes afsluttet december 2025.

Forskningsprojekt: *Hoffets heste – Equin kultur og hestens funktion ved Christian 4.s hof 1588-1648*. Kasper Steinfeldt Tipsmark. Påbegyndt februar 2018, afsluttet august 2022.

Bevaringsprojekt: *Restaurering og klimasikring af kælderen under sydfløjen*. Påbegyndt i december 2021, afsluttet juni 2022.

Bevaringsprojekt: *Udskiftning af taget over alle tre fløje*. Projektmodning påbegyndt i 2021, forventes afsluttet i 2024.

Udgivelse: *Herrens mark – det danske herregårdslandskab*. Britta Andersen og Klaus Højbjerg (red.). Udgivet _ 2022.

Udgivelse: *Herregårdshistorie til Britta Andersen*. Claus M. Schmidt, Bue Beck, Marie Aaberg Andersen og Marie Elkjær (red.). Udgivet november 2022.

Undersøgelse: *Fussingøs herregårdslandskab*. Klaus Højbjerg. Påbegyndt marts 2022, afsluttes marts 2023.

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Generelt

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med den danske årsregnskabslovs bestemmelser for virksomheder i regnskabsklasse A med tillæg af de krav til regnskabsaflæggelsen, der fremgår af bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

RESULTATOPGØRELSEN

Indtægter

Indtægter omfatter driftstilskud fra Stat og Kommune, tilskud fra andre samt entréindtægter og omsætning af museumsbutik. Indtægterne periodiseres, således at de modsvarer årets aktiviteter.

Personaleudgifter

Personaleudgifter omfatter lønninger mv. med fradrag af modtagne løntilskud og lønrefusioner.

Øvrige omkostninger

Øvrige omkostninger omfatter lokaleudgifter, forsikringer, administration, markedsføring samt skatter og afgifter

Museets aktiviteter såsom forskning, formidling og bevaring

Museets aktiviteter for året indgår i resultatopgørelsen med de henførbare omkostninger.

BALANCEN

Anlægsaktiver

Slottet værdiansættes til 1 kr., da slottet også er en museumsgenstand. Museumsgenstande og samlinger værdiansættes til 1 kr.

Driftsmidler med en afskaffelsessum over 50.000 kr. aktiveres og afskrives lineært over 5 år med en skrapværdi på 0 kr..

Varebeholdninger

Lagre af indkøbte varer til videresalg måles til kostpris. Der nedskrives for eventuel ukurans.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til pålydende værdi med fradrag af nedskrivninger til dækning af mulige tab.

Resultatdisponering

Der disponeres til bundet egenkapital i henhold til tilskudsgivers eller sponsoreres ønske eller i henhold til bestyrelsens beslutning til brug for kommende projekter og aktiviteter eller til andre fremtidige omkostninger indenfor museets formål.

Værdipapirer

Børsnoterede værdipapirer er opført til kostpris. Værdien nedskrives til børskursen, hvis denne er lavere end kostprisen.

Gæld

Gælden indregnes til amortiseret kostpris som svarer til den nominelle værdi.

RESULTATOPGØRELSE 1. JANUAR – 31. DECEMBER

	Note	Budget <i>Ikke revideret</i> 2022 kr.	Regnskab 2022 kr.	Regnskab 2021 kr.
Indtægter				
Offentlige tilskud	1	5.054.995	5.024.814	5.558.355
Tilskud fra private fonde samt off. puljer mv.....		12.874.569	5.290.268	32.069.343
Entreindtægter mv.	2	2.790.000	3.518.026	2.679.871
Årets indtægter i alt.....		20.719.564	13.833.108	40.307.569
Heraf overført til bundne reserver.....				-27.177.743
Heraf anvendt fra bundne reserver.....			8.850.255	
Indtægter vedrørende årets drift, formidling, bevaring og forskning		20.719.564	22.683.363	13.129.826
Omkostninger				
Forskning, bevaring og formidling		11.669.030	12.469.193	3.430.320
Personaleudgifter	3	7.170.097	7.881.673	7.305.327
Driftsomkostninger museumsbutik.....		550.000	835.715	477.826
Øvrige omkostninger drift.....		1.790.574	1.627.156	1.144.845
Omkostninger i alt.....		21.179.701	22.813.738	12.358.318
RESULTAT FØR RENTER		-460.137	-130.375	771.508
Finansielle indtægter				
Finansielle omkostninger		-25.000	-743.584	-31.252
Donationer				
Støt Ukraine			-2.577	0
ÅRETS RESULTAT.....		-485.137	-876.536	740.256
Resultatdisponering				
Overført til bundne reserver			-245.000	-805.000
Overført fra bundne reserver		262.500	915.500	100.905
Overført til frie reserver.....			-206.036	36.161

BALANCE 31. DECEMBER

AKTIVER	Note	Regnskab	Regnskab
		2022 kr.	2021 kr.
Slottet		1	1
Museumsgenstande og samlinger		1	1
Maskiner.....		0	0
ANLÆGSAKTIVER		2	2
Varelager		280.695	298.178
Tilgodehavende formålsbestemte tilskud		28.731.870	37.627.341
Andre tilgodehavender		329.772	59.590
Tilgodehavende moms		305.267	
Tilgodehavende løntilskud mv.....		86.992	89.145
Forudbetalt omkostninger		19.302	11.187
Værdipapirer		9.260.119	7.985.130
Bankindeståender.....		4.121.308	7.203.947
Kassebeholdning.....		12.506	14.543
OMSÆTNINGSAKTIVER		43.147.831	53.289.061
AKTIVER		43.147.833	53.289.063
VÆRDIPAPIRER til kursværdi		9.260.119	8.401.705

BALANCE 31. DECEMBER

PASSIVER	Note	Regnskab	
		2022 kr.	2021 kr.
Fri egenkapital, primo		1.105.973	1.069.812
Overført resultat.....		-206.036	36.161
FRI EGENKAPITAL		899.937	1.105.973
Bundet egenkapital primo		48.917.634	21.035.796
Forbrug i året (-) / overført til kommende år		-10.265.755	27.076.838
Overført af årets resultat		245.000	805.000
BUNDET EGENKAPITAL		38.896.879	48.917.634
Leverandører af varer og tjenesteydelser.....		388.204	381.613
Anden gæld		645.763	678.943
Forudbetalte driftstilskud.....		2.317.050	2.204.900
GÆLDSFORPLIGTELSER		3.349.017	3.265.456
PASSIVER.....		43.147.833	53.289.063
EVENTUALFORPLIGTELSER	4	58.000	58.000

NOTE

	Budget <i>Ikke revideret</i> 2022 kr.	Regnskab 2022 kr.	Regnskab 2021 kr.	Note
Statstilskud				1
Gammel Estrup		2.390.433	2.363.355	
Dansk Center for Herregårdsforskning 2021-22.....		250.000	250.000	
Gammel Estrup, midlertidigt tilskud til 2024.....		1.500.000	1.500.000	
COVID-19 puljer		-70.519	503.360	
Kommunale tilskud				
Aarhus Kommune.....		5.800	5.740	
Norddjurs Kommune.....		949.100	935.900	
Offentlige driftstilskud i alt	5.054.995	5.024.814	5.558.355	
Entreindtægter mv.				2
Entreindtægter		1.954.333	1.579.680	
Museumsbutik.....		1.000.288	752.378	
Øvrige indtægter		519.334	312.870	
Gave, kontant		44.072	34.943	
Entreindtægter mv. ialt	2.900.000	3.518.026	2.679.871	
Personaleomkostninger				3
Lønninger		6.944.533	6.443.502	
Pensioner inkl. atp		1.076.162	1.077.853	
Refusioner fleksjob, barsel, dagpenge mv.....		376.754	-427.506	
Øvrige personaleomkostninger		237.732	211.478	
Personaleomkostninger ialt	7.170.097	7.881.673	7.305.327	
Eventualforpligtelser				4
Årlig lejeforpligtelse frem til 2038 vedrørende fællesmagasin		58.000	58.000	
Eventualforpligtelser ialt		58.000	58.000	

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Kasper Steinfeldt Tipsmark

Daglig ledelse

Serienummer: 03321eec-bfa1-4dd3-bce2-f75cbffd661f

IP: 80.62.xxx.xxx

2023-04-27 07:07:57 UTC

Anna Emilie von Lowzow

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 11c9450b-39c6-47d4-944c-242a5130bf89

IP: 80.62.xxx.xxx

2023-04-27 08:27:12 UTC

Mai Louise Agerskov Andersen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 5a827876-557d-4289-b748-495b215fc2f6

IP: 80.208.xxx.xxx

2023-04-29 10:29:23 UTC

Peter Gæmelke

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 5525242b-9e9a-4157-b49d-0574b946dcf5

IP: 176.23.xxx.xxx

2023-04-29 10:31:03 UTC

Johnny Nørgaard Laursen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: c54d806b-0cbd-45b3-a1ee-a7679ba51afa

IP: 130.225.xxx.xxx

2023-04-29 17:03:24 UTC

Anne Sophie Gamborg

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: d710e129-b3fd-47d5-9750-c5003d719293

IP: 80.62.xxx.xxx

2023-04-29 18:54:31 UTC

Penneo dokumentnøgle: ESGCQ-J8DLS-C61ZH4FEO-L5HGP-7GNCO

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. Signeringsbeviserne i dokumentet er sikret og valideret ved anvendelse af den matematiske hashværdi af det originale dokument. Dokumentet er låst for ændringer og tidsstemplet med et certifikat fra en betroet tredjepart. Alle kryptografiske signeringsbeviser er indlejret i denne PDF, i tilfælde af de skal anvendes til validering i fremtiden.

Sådan kan du sikre, at dokumentet er originalt

Dette dokument er beskyttet med et Adobe CDS certifikat. Når du åbner dokumentet

i Adobe Reader, kan du se, at dokumentet er certificeret af **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette er din garanti for, at indholdet af dokumentet er uændret.

Du har mulighed for at efterprøve de kryptografiske signeringsbeviser i indlejret i dokumentet ved at anvende Penneos validator på følgende websted: <https://penneo.com/validator>

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registereret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Kasper Juncher Bjerregaard

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: CVR:29189986-RID:62058157

IP: 193.53.xxx.xxx

2023-05-01 06:32:09 UTC

NEM ID

Navnet er skjult

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 85f098d4-b505-4553-8aed-da57a96435a9

IP: 87.49.xxx.xxx

2023-05-01 09:23:25 UTC

Mit

Ulla Birk Tofte

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 89a8e00d-d857-44e9-8994-3c36eb0c23de

IP: 152.115.xxx.xxx

2023-05-01 12:52:26 UTC

Mit

Anders Kühnau Hansen

Bestyrelsesmedlem

Serienummer: 4a6404b3-ed4a-4b64-9e82-8b2ddc204104

IP: 193.163.xxx.xxx

2023-05-02 09:10:47 UTC

Mit

Steen Hestbech

Statsautoriseret revisor

Serienummer: CVR:20222670-RID:89711639

IP: 77.243.xxx.xxx

2023-05-02 09:21:11 UTC

NEM ID

Penneo dokumentnøgle: ESGCQ-J8DLS-C61ZH4FEO-L5HGP-7GNCO

Dette dokument er underskrevet digitalt via **Penneo.com**. Signeringsbeviserne i dokumentet er sikret og valideret ved anvendelse af den matematiske hashværdi af det originale dokument. Dokumentet er låst for ændringer og tidsstemplet med et certifikat fra en betroet tredjepart. Alle kryptografiske signeringsbeviser er indlejret i denne PDF, i tilfælde af de skal anvendes til validering i fremtiden.

Sådan kan du sikre, at dokumentet er originalt

Dette dokument er beskyttet med et Adobe CDS certifikat. Når du åbner dokumentet

i Adobe Reader, kan du se, at dokumentet er certificeret af **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette er din garanti for, at indholdet af dokumentet er uændret.

Du har mulighed for at efterprøve de kryptografiske signeringsbeviser i indlejret i dokumentet ved at anvende Penneos validator på følgende websted: <https://penneo.com/validator>